

1 - uvodnik • 2 - pozor, pozor! • 3 - akordi naših dni • 4 - šepetaje naglas • 5 - pred velikim platnom
6/7 - draga mladih • 7/8 - literatura

rast

Vida Forčič

ZNANJE, PRIVILEGIJ NAŠEGA ČASA

Čas, v katerem živimo, je za nas Evropejce zlati čas privilegijev. Za razliko od naših prednikov nam ni treba, da se zagnamo za kruhom – in to nenehno pozablamo, ko se pritožujemo, da nimamo denarja. Za kaj pa sploh nimamo denarja?

Seveda, za nov avto, za prelepo obleko, ki smo jo zagledali v elegantni izložbi, za kakšno potovanje z ladjo... A vendar ne podvomimo o tem, da bi lahko ne imeli denarja za hrano ali bivališče. To nam sploh ne pade na pamet.

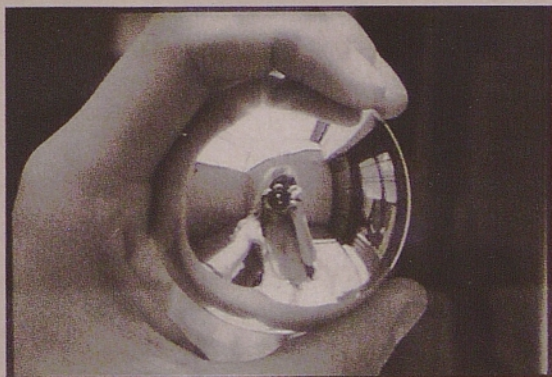
ima prostor v njem. Tisti, ki ga nima, pa se mora boriti za svoj prostorček v njem.

Znanje, ki ga pridobivamo, ne skopni z denarjem. Svet postaja manjši in manj skrivnosten, imamo letala, predvsem pa internet, ki nas čudežno poveže s še tako oddaljeno vasico. In to, da poznamo več tujih jezikov, ne sme biti grožnja obstoju naše lastne identitete in našega jezika. Ta strah, ideja, da smo Slovenci in naša slovenščina "nevarni" Italijanom lahko obstaja le še v nevednih glavah nekaterih Tržačanov.

Meje Trsta pa ne smejo biti več meje našega sveta. Saj se tudi Trst spreminja! Kako bo, ko bodo čez nekaj let ali desetletij tržaški Kitajci tesno navezani na to naše mesto, ki je bilo nekoč naše? Jasno je, da vstopamo v nov, še neznan svet, tak, ki se spreminja z vrtočlavo naglico, in bistveno je, da ga razumemo in se znajdemo v njem. Mogoče bo naš vnuk pol Kitajček, mogoče bo temnopolt. Šestdeset let po padcu nacizma ugotavljamo, da Hitlerjeva teorija čiste rase bedno propada. Naša obramba, ki je istočasno tudi naša velika priložnost, je znanje. Znanje, ki ubija strah pred neznanim, tujim. Važno je da spoznamo svet zunaj Trsta, zunanje Italije, saj Italija ni središče sveta. Ni nobeno svetovno prizorišče, ki bi nam moglo kazati smernice za prihodnost.

Znanje, ki ga lahko pridobimo, je neizmenljivo. Nove perspektive, spoznavanje tujega, primerjave z drugačnimi – to nas spravlja v realni svet prihodnosti, ki je ponekod že sedanost.

Ne strah, ampak znanje in pogum naj vodita naše odločitve. Prihodnost je v rokah vsakega od nas, ljudje pa smo sami ustvarili ta naš svet zato, da živimo v njem. Torej, le najdemo se v njem!

»OMEGA« (JAKOB JUGOVIC)

1. nagrada na fotografskem natečaju Mosp-Skk 2008

In tako mislimo na to, da bi prihranili čim večji kupček denarja "za prihodnost". Kupček, ki pa s samo pošteno tradicionalno varčnostjo na žalost ne more zrasti. V čem je torej naš sedanji privilegij, če ni v možnosti kopičenja denarja? Mislim, da je najpomembnejše to, da nam naš čas daje možnost, da napredujemo v znanju. Znanje, ki ga imamo priložnost osvojiti, je najmočnejša garancija. Tisti, ki ga ima, je v današnjem svetu koristen, celo potreben, torej

Vida Forčič

ZEMLJA V NEVARNOSTI

Černobil, Bhopal, Exxon Valdez, Three Mile Island. Imena, ki v misli priključijo prizore naravnih katastrof na različnih delih zemeljske oble. Višanje temperatur, topljenje ledenikov, kupi odpadkov, vse večja razlika med bogato manjšino in revno večino, primankovanje energijskih virov, krčenje gozdov... Morda je naša Zemlja res v nevarnosti.

Kljub temu, pa se malokdo ob tem zares zavestavi. V svoji majhnosti se ne zavedamo, da nosi vsakdo od nas delček, pa čeprav le neznamen delček odgovornosti. Ne vemo, da so velike spremembe ravno posledica majhnih dejanj velikega števila ljudi. Johannesburg uči, da so okoljske spremembe bistveno hitrejšje od političnih. Prav zaradi tega se ne smemo opirati na politiko, na velike in mogočne može v parlamentu. To lahko naredimo tudi mi. In to čimprej. Vse skupaj morda ni niti tako zelo težko, kot se na prvi pogled zdi. Iz nevednosti, ali iz gole lenobe, se odreka moškosti, da bi pripomogli k boljšemu in čistejšemu svetu. Če bi se vsakdo tega zavedal, bi mogoče le prišlo do presenetljivih sprememb.

To sploh ne zahteva od nas velikih žrtev in truda. Včasih gre celo za banalne in malenkostne spremembe.

Naši domovi so polni najrazličnejših električnih aparatov, vedno vključenih, štiriindvajset ur na štiriindvajset, večinoma v »standby-ju«, pa čeprav jih uporabljamo le urico ali dve na dan. Videoregistratorji, televizorji, satelitski sprejemniki, računalniki, tiskalniki, glasbeni stolpi zahtevajo velik delež pri porabi energije... pa tudi na mesečnem računu.

Razsvetljava požira dvajset odstotkov svetovne proizvodnje električne energije. Osvetlitev naših domov zahteva trinajst odstotkov celotne električne porabe. Princip delovanja mnogih žarnic sega še v drugo polovico osemnajstega stoletja. Te žarnice spreminjajo v svetlobo le pičlih pet odstotkov začetne energije. Če bi jih zamenjali z novejšimi, bi je letno porabili znatno manjšo količino.

Velik del porabe energije gre v gospodinjstve aparate. Pralni stroji, peči in hladilniki prvorazredne, najnovejše generacije zahtevajo 70% energije manj od onih iz osemdesetih let.

V svetu je četrtnina energije namenjena prevozu. Ti letno porabijo dve tretjini letne proizvodnje nafte. Pet odstotkov bi je lahko prihranili že s tem, da bi pogosteje pogledovali previsok pritisk v gumah. In poleg tega... ali ni premikanje s kole-

som in javnimi prevoznimi sredstvi prijetnejše?

Da bi zmanjšali ogromne razlike med revnim in bogatim delom sveta, bi lahko pripomogli s pravičnim in odgovornim nakupovanjem.

V svetu je 210 milijonov otrok med petim in štirinajstim letom starosti prisiljenih k delu, predvsem za pridelavo sladkorja, tobaka, kave in kakava.

Žeja postaja v svetu vedno večji problem. Ponekod je že preseglala problem lakote, ti dve sta pa seveda med sabo povezani, saj brez vode izgubi kmetijstvo kakršenkoli pogoj za razvoj. Za kilogram žitaric je dovolj 1.500 litrov vode, za kilogram mesa pa 15.000. Dve tretjini žitaric v Evropi ter Združenih državah Amerike sta namenjeni živinoreji. Ista količina žitaric bi lahko nasitila dve milijardi ljudi. V bližnji prihodnosti bo treba pitno vodo razlikovati od nepitne. Do takrat pa lahko v vsakdanji porabi – pri umivanju zob, posode, med tuširanjem – pazimo na prekomerno rabo. Vsak dan lahko brez truda prihranimo kak liter.

Recikliranje odpadkov je tudi učinkovit način za ohranjanje čistoče okolja. S tem lahko vsakdo v enem letu reši eno drevo.

Vsako sekundo umre 1,8 ljudi, rodi pa se 4,2 otrok. Svetovno prebivalstvo torej raste za 2,4 osebi na sekundo, kar je 8.640 ljudi na uro, 207 tisoč dnevno in 76 milijonov v enem letu. Devet desetih teh ljudi živi v deželah tretjega sveta. Rešiti svet, pomeni tudi prizadevati si za mir, za odpravljanje predsodkov, za sprejemanje in zavedanje drugačnosti. Nakup orožja in vojne vsako leto zahtevajo več kot tisoč milijard dolarjev. Le polovica te vsote bi v nerazvitih državah rešila pomanjkanje hrane, vode in izobrazbe.

Mogoče so nam nekateri od teh pojmov res neznani in preveč oddaljeni, da bi se uspeli vanje zares živeti. Vendar nihče od nas ne zahteva, da rešimo svet. Vseeno pa ... po besedah bl. Matere Terezije ... »To, kar delamo, je le kaplja v oceanu. Toda, če tega ne bi storili, bi bila v oceanu kaplja manj.«

Pomanjkanje vode postaja vse večji in hujši svetovni problem. Zamislimo se, ko se umivamo, in mirne duše puščamo, da voda odteka...

To je glasba. To je svet. To je zgodovina. Gre za čustva, za sanjavo zamaknjenost, brezglavo adrenalinsko poplesovanje, pogled v daljno eksotično Kubo. Orquesta Buena Vista Social Club je živ dokaz kubanskega pathosa, duša kubanske muzike, ki so jo veliki glasbeniki in veliki možje pogumno ponesli v svet ter ustvarili mit. Le redko pa miti stopijo iz spominov, pripovedi, legend in posnetkov v realen idiličen koncert, in to tako blizu nas. Štarancanska plaža je vzhičeni množiči ponudila nepozabno, predvsem pa neponovljivo izkušnjo, izkušnjo življenjske modrosti in vitalnosti, izraženo preko glasbe.

Zgodba Buena Vista Social Cluba je dolga, bogata in fascinantna. Ime so dobili po starem havanskem jazz klubu izpred šestdeset let, v katerega so lahko vstopili le temnopolti obiskovalci. Današnja zasedba je seveda različna od prvotne, a še vedno stopajo na oder utemeljitelji kubanskih melodij. Na Štarancanskem koncertu je na oder stopil legendarni virtuoz Guajiro Mirabal na trobenti, starešini Cachaito López na kontrabasu in Manuel Galbán na kitari, profesor Amadito Valdés itd. Z njimi sodelujejo najpomembnejši izvajalci striktno kubanskega rodu, kakršni so Aguaje Ramos, Barbarito Torres, Luis Alemany ter mlada, a izkušena pevcia Ildania Valdés in Carlos Calunga.

Orquesta Buena Vista Social Club je danes 14-članska zasedba, ki že po pristopu in načinu prezentacije deluje tako neskončno zanimivo, a tako nepopisno oddaljeno. Eleganti, s kravato opremljeni starci hodijo po odru, si ploskajo in rokujejo po vsaki (za presunjeno publiko nedosegljivi) solaži, poplesavajo in migajo v kubanskih ritmih ter ustvarjajo edinstveno vzdušje. Celo na koncertih najslavnejših jazzarjev ali rockerjev nisem nikoli doživel takega vzdušja, v katerem smo publika na trenutke

Veliki modreci in njihova kubanska glasba

dobesedno obmolnili in z vso bitnostjo viseli na prelepih melodijah, v naslednjem prehodu pa sprostili vsa čustva z (sicer neuspelo smešnim, a prav zato pristnim) bingljanjem in migetanjem.

Glasba Buena Viste je prepoznavna, valovito zanašujoča in polna najrazličnejših zvokov. Tolkala ustvarjajo rodovitno in zorano ozadje za sajenje mehkih pihal in tipično karizmatičnih glasov. Pravi balzam za ušesa, boste rekli, žal pa se ne strinjам. Gre za hrano

Jesus "Aguaje" Ramos, Manuel "Guajiro" Mirabal, Cachaito López in Manuel Galbán.

duše, ki žile polni z energijo in ustvarjalnostjo ter bogati življenjsko pot.

Kaj bi me lahko še ob vsem tem presenetilo? Nepozabni jazz duet najmlajšega Rolanda Lune za klavirjem in modreca Cachaita na kontrabasu v preigravanju starih, za komercializirano množico zaprašanih, a nepredstavljivo pomembnih jazzovskih skladb, ob koncu katerega se velemojstra objameta, s skromnimi gibi pozdravita ponorelo publiko, ter počasi odpecetata z odra: Rolando podpira Maestra, se mu ponovno zahvali za čast in ga podpre k izhodu.

Zato Vam ne le samoumevno svetujem tovrstno doživetje koncerta kubanskega Buena Vista Social Cluba, temveč polagam na srce: izkoristite kakršenkoli kakovostni glasbeni dogodek, ker odpira um in srce k spoznavanju bogatosti sveta, ki nas obdaja!

Jernej Šček

Na levi, med nastopom na odru.

Spodaj desno: prva sestava kubanske skupine Buena Vista Social Club.

S sabo vzemi kovček in pojdi ...

Madrid 2008

Desetdnevni obisk Madrida spada v Evropski program Mladina-Youth. Gre za projekt, ki družijo mlade iz Španije, Nemčije, Poljske in Italije; pričel se je lani z obiskom Berlina in se bo nadaljeval prihodnje leto v Krakovu, čez dve leti pa v Trstu. Enkratno in hkrati čudovito priložnost je petnajstim mladim nudil Dijaški dom Srečka Kosovela iz Trsta.

Kaj več o svoji novi izkušnji nam pa bodo kar sami mladi udeleženci povedali.

➤ **Kakšen je bil po tvojem mnenju namen projekta?**

➤ LUCIJA: Namen tega projekta je bil spoznati nove ljudi, nove kraje, nove kulture in običaje, katerim se hočeš ali nočeš moraš znati prilagoditi. Na takšen način se vživiš v okolje, ki ni tvoje. Menim, da takšni projekti, kakršen je bil ta, ponudijo veliko priložnost, saj širijo obzorja znanja in zmanjšujejo razdalje in razlike med narodi Evrope.

➤ **Katere so po tvojem mnenju glavne značilnosti, ki razlikujejo mlade iz omenjenih držav?**

➤ LUCIJA: Med mladino iz sledečih držav sem opazila precejšnje značajske razlike. Najprej smo spoznali Špance, saj so bili zelo odprti in živahni, včasih še celo preveč. Poljaki so se mi zdeli zelo pošteni, prijetni, miroljubni in mirni, vendar tudi takšni, ki se ob pravi priložnosti znajo zabavati. Nemci so bili tudi simpatični, vendar še kar sramežljivi, tako da smo prišli v stik z njimi šele na koncu. Če pa bi vse te mlade primerjala z nami bi lahko rekla, da so bolj sproščeni od nas, saj smo mi zelo omejeni.

➤ **Kakšne pa so bile podobnosti?**

➤ LUCIJA: Kljub temu, da ima vsak narod svoje značilnosti, imamo veliko skupnega, kot je npr. želja po spoznavanju, skupnem delu in miru.

➤ **Poleg obiska Madrida in okolice**

ste imeli organizirane razne delavnice. Čemu so po tvojem mnenju služile? Ali nam jih lahko našteješ? Katera ti je najbolj ugajala?

➤ EVELIN: Delavnice so potekale vsak dan in so služile temu, da smo se lahko spoznali in med seboj komunicirali. Imeli smo razne skupne igre, npr. igre brez meja, igre v krogu, medved žvižgaj, oblikovanje gline v dvojicah, noč strahu itd. Poleg iger smo spoznavali tudi drugačne

kulture, saj je morala vsaka skupina predstaviti svojo kulturo in nakazati stereotipe ostalih držav. Najbolj mi je ugajalo, ko smo porisali in popisali nove majice.

➤ **Ali bi takšno izkušnjo ponovila?**

➤ EVELIN: Takoj, saj je bilo zabavno in sploh je lepo spoznati mlade iz različnih krajev.

➤ **Ali so nastala nova prijateljstva ali celo nove ljubezenske vezi?**

➤ KARIN: Seveda, s spoznavanjem so takoj nastala nova prijateljstva, kakor tudi simpatije. Škoda le, da so razdalje med nami še vedno zelo velike, vendar smo obdržali stike preko interneta in telefona.

➤ **V katerem jeziku ste se sporazumevali?**

➤ KARIN: S Poljaki in Nemci smo se sporazumevali pretežno v angleščini, v nekaterih primerih tudi v nemščini. S Španci pa smo se sporazumevali s pomočjo znanja v italijanščini.

➤ **Koliko lahko pripomore takšen projekt pri graditvi nove Evrope brez diskriminacij in z enakopravnostjo med posameznimi ljudmi in narodi?**

➤ JOŽICA: Takšni projekti so zelo pomembni, saj se na podlagi spoznavanja in prijateljstva krepi spoštovanje in se zmanjšujejo predsodki. V naših srcih se ustvarja nov duh pozitivne energije in spoznanje, da je bodočnost Evrope v naših rokah, rokah mladih.

Mladi s Španije, Italije, Poljske in Nemčije na srečanju v Madridu.

Za vse, ki so zvesto sledili ameriški nadaljevalki, toda tudi za tiste, ki se prvič spopadajo z duševnim vodičem *Sex and the city*, je po štirih letih končno na voljo film.

V kinodvorane je prišel 30. maja 2008 in takoj doživel največje odobravanje. Senzualna, ironična in filozofsko usmerjena, tako film kot nadaljevalka sta bila prava uspešnica. Ni ženske v New Yorku (ne moškega, ki ne bi pokukal, čemu žena posveti toliko časa), ki ne bi poznala do podtankosti likov, lokalov in znamk, ki se v nadaljevalki ponavljajo.

Neverjetno! Carrie in mr. Big sta še vedno skupaj in se pripravljata na poroko. Charlotte in mož Harry sta posvojila malo Lily, Miranda se deli med odvetniškim delom in družino. Samantha pa se je preselila z mladim Smithom in (neverjetno) živi že pet let v popolni monogamiji.

Tako se prične 145-minutni film, posvečen smehu, solzam in *trendom*.

Štiri leta po zadnji epizodi uspešne nanizanke prijateljice, pod vodstvom Sare Jessice Parker, pristanejo v kinodvoranah z novimi skrivnostmi, z novimi izkušnjami in (seveda) z novimi čevlji. Ohranijo pa se karikaturni liki igralk nadaljevanke:

Carrie Bradshaw (Sarah Jessica Parker) je glavni glas nadaljevanke.

Neprestano piše za svojo novinarsko rubriko *Sex and the City*. V njej razpravlja o moških, seksu in medsebojnih odnosih. Ljubi modo, še predvsem čevlje. Zelo je navezana na prijateljice in na mesto New York. Je v večnem iskanju ljubezni, želi jo: »Popolno, smešno, neprijetno, tako, ki te prevzame in ti ne dovoli, da bi mislil na drugo.«

Mirando Hobbes (Cynthia Nixon) predstavijo kot delavno žensko: odločna odvetnica, ki cinično kritizira moške in ljubezen: «Če niso poro-

čeni, so gay ali ločenci, ali še iz planeta nedosegljivih«. Močna in pogumna, ne zaupa nikomur zlahka. Inteligentna in pripravljena na vse, je ponosna na svoje uspehe, toda ko zanosi, lahko odkrijemo tudi njen blagi značaj.

Charlotte York (Kristin Davis) je najbolj tradicionalna. Njena sanjska ljubezen sloni na strogih pravilih, ki se jih ona in njena »boljša polovica« morata držati. Verjame v pravo ljubezen in neprestano pričakuje »Princa iz Sanj«.

Čeprav izgleda krhka, v sebi skriva trden značaj. Njeno gledanje na svet jo večkrat vodi v nesoglasje s prijateljico Samantha: »Prebrala sem, da če nimaš spolnih odnosov za eno leto, lahko spet postaneš neomadeževana«.

Samantha Jones (Kim Cattrall) najstarejša in najbolj izkušena v skupini. Ukvarja se s PR-ovstvom in v tej stroki briljantno uspeva.

Popolnoma prostomiseln se zaganja v vsakovrstne odnose, pri katerih pa odklanja čustvene

vezi. Skeptična, ne verjame v ljubezen: »Če nikoli nisi punca od nekoga, ne boš nikoli niti bivša punca od nekoga«.

Film je nova zvezda na nebu nanizanke, prevzema pa klasične teme varanja, pravljične ljubezni, čustvenih vezi in pretrganih src. Dotika se jasno tudi modnih tem in z njimi prinaša polno paleto najznamenitejših znamk: od Manolo Blahnik do Vivienne Westwood, od Louis Vuitton do Chanel, od Jimmi Choos do Armani. Nedvomno je totalna mešanica *fashiona* in trendov enaindvasetega stoletja v nemirnem New Yorku.

Tako pretekla trideseta leta glavnih igralk uvajajo nov pogled na vrednote in vrline. Pojem, ki je sedaj v ospredju, je »nov začetek«, kateremu vsaka sledi po svoje. Vsekakor filmski trak, čeprav z običajno liberalno govorico (recimo kar prostaško), ne prezira etike in naukov zadnjih desetih let. Odločno pahne v ozadje razkošna stanovanja, luksuzno obleko in izvrstni avto, da bi slavil poroko v skromni pristnosti in preprostosti.

Zgoraj: Carrie (Sarah Jessica Parker) in "Mr. Big" Preston (Chris Noth).

Levo spodaj: štiri igralk po ulicah New Yorka.

SEX AND THE CITY

GET CARRIED AWAY.

»Dekleta so se vrnila«

Helena Pertot

MALO ČEZ

ali

18. DRAGA MLADIH

Pod geslom »Malo čez« je od 3. do 6. julija v Novi Gorici potekal prvi del študijskih dnevov Draga mladih. Osemnajsti po vrsti, letošnji mladinski študijski dnevi so bili posvečeni medkulturnemu dialogu v novi Evropi. Mladi so imeli tudi letos možnost udeležiti se dveh zanimivih okroglih miz z uglednimi gosti, študijski del pa popestriti z druženjem v delavnicah in na kulturnih večerih.

Spodaj: otvoritev razstave del Marte Jakopič Kunaver v Gorici so popestrile plesalke plesnega krožka MOSP.

Desno in na sosednji strani pa so posnetki s predavanj in družabnih trenutkov v Novi Gorici.

Slovesna otvoritev Drage mladih je bila v veliki občinski dvorani v Novi Gorici, kjer sta mlade iz Slovenije, Italije,

Avstrije in tudi drugih evropskih držav pozdravila slovenski minister za kulturo Vasko Simoniti in novogoriški župan Mirko Brulc, kateri je obžaloval predvsem poskuse goriškega župana Ettoreja Romolija, ki hoče izriniti slovenski jezik iz goriškega mestnega središča.

Prva okrogla miza je bila na sporedu, v petek, 4. julija. Udeležili so se je nekdanja rektorica Univerze na Primorskem Lucija Čok, državna sekretarka Ministrstva za kulturo Jelka Pirkovič in filozof Ernest Ženko, moderiral pa je Peter Černic. Pogovarjali so se na temo »Medkulturni dialog – Izzivi sobivanja različnih kultur na sončni strani Alp«. Ob posegih uglednih udeležencev okrogle mize je bila posebno plodovita in živahna debata, na kateri so mladi ugotavljali, kako jezik in kulturna identiteta oblikujeta družbene odnose in vlogo posameznika v družbi.

Sobotna okrogla miza je bila posvečena »Stereotipom in predsodkom o drugih kulturnih skupinah«. Svoje pričevanje sta podali Veronika Krain z Dunaja in Luigia Negro iz Režije, ki je opozorila med drugim na pomanjkanje informacij o Slovencih in Režijanih v itali-

janskih šolah. Če bi teh informacij bilo več, bi tudi predsodkov ne bilo. Pred okroglo mizo je v jutranjih urah goriški župan Ettore Romoli sprejel udeležence Drage mladih na goriškem županstvu. Srečanje sta organizirala svetnica stranke Slovenske skupnosti Marilka Koršič in Karlo Brešan.

Draga mladih se je zaključila v nedeljo s sveto mašo v Števerjanu, kateri je sledil sprejem pri tamkajšnjem županu Hadrijanu Corsiju. Sprejema sta se udeležila tudi podžupan Humar in predsednik Svetovnega slovenskega kongresa za Italijo Marjan Terpin. Mladi so jim prebrali deklaracijo, ki so jo sprejeli med študij-

« skimj dnevi. V njej ugotavljajo, da je prav kulturna raznolikost bogastvo družbe in sposobnost sprejemanja različnosti znak zrelosti neke identitete.

Mladi so vse dni v popoldanskih in večernih urah imeli tudi čas, da so se udeležili številnih delavnic (novinarska, fotografska, plesna, kuharska ... za vse okuse, pač) in si ogledali za-

bavno gledališko predstavo Improliga. Nastale so nove vezi in nova prijateljstva, zaenkrat pa ... na svidenje na drugem delu Drage mladih s Festivalom mladinske ustvarjalnosti.

Festival mladinske ustvarjalnosti

Od 1. do 6. septembra 2008 • Finžgarjev dom, Opčine pri Trstu

- **PONEDELJEK, 1. SEPTEMBRA, OB 15. URI:** Odbojkerski turnir
- **PONEDELJEK, 1. SEPTEMBRA, OB 18.30:** Otvoritev Festivala. Program: nagrajevanje zmagovalecev turnirja, predstavitev delavnic, nastop mlajše gledališke skupine Slovenskega kulturnega kluba in plesne skupne MOSP, družabno srečanje.
DELAVNICE: likovna, gledališka, plesna, ustvarjalno ličenje&pričeska, duhovne pesmi za pevsko-instrumentalno skupino, časnikarska, kolesarka.
- **ČETRTEK, 4. SEPTEMBRA, OB 20. URI, DVORANA FINŽGARJEVEGA DOMA:** Večer improvizacije in otvoritev razstave slik Marte Jakopič Kunaver. Improvizacije plesne in likovne delavnice s sodelovanjem pevke Lare Puntar in delavnic ustvarjalnega ličenja&pričeske
- **SOBOTA, 6. SEPTEMBRA, OB 10. URI:** okrogla miza Vzpostavitev dialoga brez odpovedovanja svoji identiteti
- **OB 21. URI:** zaključni večer Festivala. Nastop gledališke, plesne in pevsko-instrumentalne skupine, razstava slik likovne delavnice, ogled fotografij z lanskimi Festivalov in skupno druženje.

Info: Mladi v odkrivanju skupnih poti, Ul. Donizetti 3, Trst
tel. +39 040 371846, +39 3397046331

Neža Kravos

KJE, DOMOVINA, SI?

Druga nagrada na literarnem natečaju Mosp-Skk 2008.

Avtobus je ustavil. Zaslišal se je šumeč zvok, ki je naznanjal odpiranje vrat. Pobrala je svoj plašč, torbo, torbico in vse ostale vrečke, ki se jih je na potovanju še preveč nabralo. Tako otovorjena se je skozi hodnik med sedeži prebila do izhoda. Ozrla se je in videla ostale; vsi so bili tako polni čustev: nekateri žalostni, drugi nervozni, tretji grozno nestrpnostni ali neizmerno veseli...ona pa nič. V glavi je imela praznino, ki jo je prikrajšala vseh pričakovanj in skrbi. Pogumno je zakorakala skozi vrata. Bilo je avgusta in zimski zrak se ji je zarezal v obraz. Takrat je zaslišala, da je nekdo nerodno izgovoril njeno ime. Obrnila se je in zagledla fanta z brazgotino na licu.

“Ja, to sem jaz.” je odgovorila in se nasmehnila. Nato je do nje priteklo še nizko dekle.

“Hola!” je dejalo, jo objelo in ji začelo nekaj razlagati, kar pa je bilo za ušesa tujca popolnoma nerazumljivo. Na koncu je še dodalo: “Pridi...to je tvoja družina.” Prijelo jo je za komolec in jo odvleklo do treh postav. Ogledala si jih je; brkati moški, visoka rdečelasa ženska in rjavooko dekle so se ji prijazno predstavili in jo objeli. Nato so ji pomagali dobiti kovček iz avtobusa in jo razbremenili vseh vrečk.

Nato se je od nekod zaslišalo: “Foto! Foto! Moramo se slikati!”

In tako so se vsi postavili v vrsto za sliko. Ko so končali, je brkati moški, oziroma oče, prijel ženo za roko in nekaj dejal. Rjavooko dekle, ki je povedalo, da ji je ime Paula, se je nasmehnilo in ji pomignilo, naj tudi ona stopi za njimi. Prišli so do parkirišča in se vkrcali v črn avto.

(dalje na naslednji strani) ►►

« Ko so zavozili na cesto, se je začela zabava. Vsak Evropejec bi debelo pogledal, ko bi videl kako vozijo v Južni Ameriki; pravila so popolnoma drugačna: prednost ima tisti, ki ima večji avto; zdi se, da so čelade bolj uporabne, če jih držimo med vožnjo v rokah; pešci si morajo sami vtirati pot čez cesto... a najbolj jo je presenetilo, ko je videla motor, na katerem je sedel moški z ženo, ki je kar po poti dojila dojenčka!

Iz opazovanja nore vožnje jo je zdramil glas. Paula jo je nekaj spraševala: kdo bi vedel kaj. Po minuti mahanja z rokami in ponavljanja besed je razumela, da jo verjetno sprašuje, koliko je stara.

“Sedemnajst,” so izjecjala njena usta v nerodni španščini.

“Aha. Ravno toliko kot jaz,” je dejala Paula in ji namenila še en prijazen pogled.

“Povej ji, povej koliko nas je doma!” je zabobnelo pri volanu.

“Šest... pet punc in en fant. No ja, s teboj nas bo sedem. Kaj pa v tvoji družini?”

“Pet... štiri dekleta in bratec.”

“To je tudi veliko število,” se je spet oglasilo pri volanu.

Nato so vsi obmolknili. Še sreča, da so po nekaj trenutkih prispeli do doma in jim ni bilo več treba poslušati te neznosne tišine.

Avto so zapeljali v garažo in vstopili v hišo. Takoj, ko je njena glava pokukala iz avta, ji je v nos udaril vonj. Vonj po novem, tujem, nepoznanem. Vonj, ki bo v kratkem moral postati domač.

Nasproti jim je prikoralo dolgo laso dekle.

“Hola! Jaz sem Alejandra!” se je predstavilo. Ponudila ji je roko, a jo je Alejandra le zmedeno pogledala.

“Ne,” jo je po pravila Paula “pri nas se pozdravljamo s poljubom na lice.”

Nekoliko sramežljivo se je torej obrnila do dekleta in jo poljubila na lice. Enako je naredila tudi s preostalim delom družine, ki je bil kar velik – saj je bila nedelja. In ne navadna nedelja. Bila je ena izmed tistih posebnih, kar je pomenilo, da se vsa družina zbere pri kosilu. Babica, stric, sestrična z otrokom in najboljša prijateljica; vsi, prav vsi so bili tam.

Sedeli so za mizo, zbijali šale in nestrpno čakali na asado. Na veselje vseh je vstopil bradati mladenič s pladnjem, s katerega se je pošteno kadilo. Položil ga je na mizo in vsi so začeli navdušeno nabadati in z njega vleči velike in majhne klobase, črne zrezke in take, iz katerih je še tekla kri, jih rezali in jih nato veselo nosili k ustom.

Bradati mladenič, za katerega je izvedela, da je tisti edini sin v družini, je tudi njej ponudil meso in ji prigovaral nekaj, kar je zvenelo kot: “Poskusi! Dobro je!”

Med žvečenjem mesa so si pripovedovali razne stvari in se smejali. Od časa do časa so se obrnili do nje, jo kaj vprašali in se nato spet posvetili pogovoru.

Kakšna groza! Tako so blebetali, da se ni razumelo popolnoma nič. Sicer se nekam čudno sliši, a se je med vsemi tistimi ljudmi, čeprav številnimi in prijaznimi, počutila sama kot nikoli doslej. Prav nič ni imela skupnega z njimi. Pomislila je na starše in se spomnila trenutka, ko se je od njih poslovila. Pomislila je na prijateljice in si poskušala predstavljati, kje so in kaj delajo. Mislila je na mesto in na vse tako poznane in varne domače kraje. Vse je bilo tako deleč. Bila je na drugem koncu sveta... in to popolnoma sama.

“Konec,” zadnjo majico je položila v kovček. “Kar skrbi me, da bo kovček pretežak.”

“Ne skrbi, saj notri ni toliko stvari,” jo je ne zelo prepričano poslušala pomiriti Paula.

“Haha... v petih mesecih se stvari naberejo.”

“Pet mesecev, ne morem verjeti, da jih je zares že toliko minilo.”

Prav je imela. Januar se je začel, poletje je že potilo ljudi, njena izkušnja pa se je bližala koncu. Naslednjega dne jo je čakalo letalo, ki jo bo vrnilo domovini.

Vstopila je Alejandra.

“Si že končala s pakiranjem?”

“Ja, sem,” ji je odgovorila.

“Si si spravila ves dulce de leche?”

“Misliš, da bi sploh šla na pot brez njega?” se je pošalila.

“Uuh, ali prav moraš proč?”

“Se ne bi še malo ustavila?”

“Rade volje bi se, a me doma čakajo in sploh: kmalu se bom spet vrnila! Ne skrbi!” so njena usta kar sama odgovorila v skoraj brezhibni španščini.

Bilo je kar pozno, čeprav je bilo sonce še precej visoko na nebu. Dnevi so bili neznansko dolgi, a so vseeno prehitro minevali. Čas je na splošno prehitro mineval.

“Pogrešala te bom,” jo je iz misli prebudil Paulin glas.

Ja, tudi jaz vas, je pomislila. Tudi jaz vas. V prsih jo je stisnilo, saj je vedela, da bo kar nekaj časa minilo, preden jih bo spet videla. Vrnitev v Evropo bo kar huda sprememba. Vrnitev. Vrnitev v svoj svet, v svoje pravo življenje, ki je tako drugačno od tega. Mešanica grenkobe in neizmerne veselja ji je prepravila telo. Pojutrišnjem bom spet doma. Doma. Dom. Prihajam!

